

Pirmie naudas sodi par Vispārīgās datu aizsardzības regulas pārkāpumiem

Andis Burkevics, ZAB "SORAINEN", zvērināts advokāts,
sertificēts personas datu aizsardzības speciālists

<https://www.itiesibas.lv/raksti/komercdarbiba/datu-aizsardziba/pirmie-naudas-sodi-par-visparigas-datu-aizsardzibas-regulas-parkapumiem/14602>

Daudzi uzņēmumi 2018.gada pirmo pusi aizvadīja nemierīgi. Iemesls tam bija darbs, lai nodrošinātu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas 2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK jeb Vispārīgās datu aizsardzības regulas (Regula) prasību izpildes nodrošināšanas. Kā zināms, naudas soda apmērs par Regulas pārkāpumiem var sasniegt 20 milj. eiro vai līdz 4% no uzņēmuma kopējā visā pasaulē iepriekšējā finanšu gadā gūtā gada apgrozījuma.

Pēc 2018.gada 25.maija, kad [Regula](#) visās Eiropas Savienības (ES) dalībvalstīs kļuva tieši piemērojama, iestājās zināms atslābums. Par lieliem naudas sodiem nekas nebija dzirdams, Datu valsts inspekcija (DVI) paziņoja, ka kādu laiku pēc [Regulas](#) stāšanās spēkā ievēros "konsultē vispirms" principa, naudas sodus piemērojot tikai klaju [Regulas](#) pārkāpumu gadījumā.

Tomēr par to, ka [Regulas](#) prasības jāuztver nopietni, 2019.gada 21.janvārī atgādināja Francijas datu aizsardzības uzraudzības iestāde, piemērojot 50 milj. eiro naudas sodu sabiedrībai "GOOGLE LLC".

Situācija 2019.gada sākumā

2019.gada 25.janvārī Eiropas Komisija (EK) publiskoja [infografiku](#) "Vispārīgā datu aizsardzības regula skaitļos" (*GDPR in numbers*). Saskaņā ar to jautājumi, par ko visbiežāk sūdzējušies ES iedzīvotāji, ir datu apstrāde saistībā ar videonovērošanu, telemārketingu, kā arī ar pa elektronisko pastu nosūtītajiem komerciāla rakstura paziņojumiem.

Tāpat EK norāda, ka dalībvalstīs par [Regulas](#) pārkāpumiem ir piemēroti trīs naudas sodi. Vācijā 20 tūkst. eiro naudas sods piemērots sociālā tīkla uzturētājam par nespēju nodrošināt savu klientu personas datu drošību. Hakeri piekļuva 808 tūkst. lietotāju e-pasta adresēm un parolēm. Samērā nelielais naudas soda apmērs šajā gadījumā skaidrojams ar to, ka sabiedrība nekavējoties ziņoja datu aizsardzības iestādei par notikušo pārkāpumu, sadarbojās ar to, informēja cietušos datu subjektus un ieguldīja lielus līdzekļus IT sistēmu drošības uzlabošanā.[\[1\]](#)

Austrijā 5280 eiro naudas sodu saņēma sporta derības organizējoša kafejnīca par prettiesisku video novēršanas veikšanu. Bez nepieciešamības videonovērošanai tika pakļauta arī iela un autostāvvietas ārpus kafejnīcas, nebija skaidri noteikti videonovērošanas ierakstu glabāšanas termiņi, kā arī datu subjektiem netika sniegta pietiekama informācija par videonovērošanu. Nosakot soda apmēru, ņēma vērā kafejnīcas apgrozījumu. Kafejnīca lēmumu ir pārsūdzējusi.[\[2\]](#)

Francijā ar 50 milj. eiro tika sodīta kompānija "GOOGLE". Pārmētumi "GOOGLE" bija par to, ka tā nenodrošināja pietiekamu informācijas par personas datu apstrādi pārredzamību, informācijas sniegšanu pārāk izplūdušā veidā (gan par personas datu apstrādes mērķiem, gan personas datu apstrādes kategorijām) un tās nepietiekamu sniegšanu. Tāpat "GOOGLE" no datu subjektiem nebija ieguvusi [Regulai](#) atbilstošas piekrišanas reklāmu personalizēšanai. Nosakot soda apmēru, tika ņemts vērā, ka:

- apstrādāts milzīgs datu apjoms;
- [Regulas](#) pārkāpumi notikuši ilgstoši;
- šis nav vienreizējs, laikā ierobežots pārkāpums.[\[3\]](#)

Arī "GOOGLE" lēmumu gatavojas pārsūdzēt.

Tāpat zināms, ka arī Portugālē par [Regulas](#) pārkāpumiem piemērots naudas sods 400 tūkst. eiro apmērā. To saņēma slimnīca par trīs [Regulas](#) pārkāpumiem. Slimnīcas IT sistēmās bija 985 personas ar profilu "ārsts", lai gan slimnīcā bija nodarbināti tikai 296

ārsti. Visiem ārstiem bija pieeja pilnīgi visiem slimnīcas pacientu datiem. Tika konstatēts, ka slimnīca pārkāpusi datu minimizēšanas principu, nav veikusi nepieciešamos tehniska un organizatoriska rakstura pasākumus, lai nodrošinātu datu konfidencialitāti, tāpat nav izpildītas datu drošības prasības.[4]

Kas notiek Latvijā

2018.gadā DVI saņēmusi 1362 sūdzības par iespējamiem personas datu pārkāpumiem, kuras bijušas, piemēram, par personu identitātes zādzībām, datu apstrādi sociālajos tīklos, prettiesisku komerciāla rakstura paziņojuma sūtīšanu. DVI uzsākusi 28 administratīvo pārkāpumu lietas, un trīs gadījumos pārkāpējiem izteikti brīdinājumi.[5]

Ņemot vērā ievērojamo sūdzību skaitu, var piekrist viedoklim, ka sodu piemērošana par [Regulas](#) pārkāpumiem arī Latvijā ir laika jautājums. DVI, tāpat kā tās citu valstu kolēģiem, lemjot, vai piemērot administratīvo naudas sodu, un pieņemot lēmumu par administratīvā naudas soda apmēru, katrā konkrētā gadījumā atbilstoši [Regulas](#) 83.panta 2.punkta prasībām jāņem vērā šādi elementi:

- pārkāpuma būtība, smagums un ilgums, ņemot vērā attiecīgo datu apstrādes veidu, apmēru vai nolūku, kā arī ietekmēto datu subjektu skaitu un tiem nodarītā kaitējuma apmēru;
- vai pārkāpums izdarīts tīši vai neuzmanības dēļ;
- jebkāda pārziņa vai apstrādātāja rīcība, lai mazinātu kaitējumu, kas nodarīts datu subjektiem;
- pārziņa vai apstrādātāja atbildības līmenis, ņemot vērā tehniskos un organizatoriskos pasākumus, ko tie īsteno saskaņā ar [Regulas](#) prasībām;
- jebkādi attiecīgi pārziņa vai apstrādātāja iepriekšēji pārkāpumi;
- sadarbības pakāpe ar uzraudzības iestādi, lai atlīdzinātu pārkāpumu un mazinātu tā iespējamās nelabvēlīgās sekas;
- kādu kategoriju personas datus ietekmējis pārkāpums;
- veids, kādā par pārkāpumu uzzināja uzraudzības iestāde, īpaši to, vai pārzinis vai apstrādātājs ir ziņojis par pārkāpumu, un šādā gadījumā – kādā apjomā;
- vai par tiem pašiem pārkāpumiem jau iepriekš bija jāveic kādi uzraudzības iestādes noteikti pasākumi un vai tie ir veikti;
- jebkādi citi vainu pastiprinoši vai mīkstinoši apstākļi, kas piemērojami lietas apstākļiem, piemēram, no pārkāpuma tieši vai netieši gūti finansiālie labumi vai novērsti zaudējumi.

Izvērtējot jau piemērotos sodus citās valstīs, var secināt, ka soda apmēru lielā mērā ietekmēs pārziņa vai apstrādātāja sadarbība ar DVI un veiktās darbības pārkāpuma seku mazināšanā. Tāpat, domājams, ka nelieli uzņēmumi salīdzinoši ne pārāk būtisku pārkāpumu gadījumā tomēr nesaņems salīdzinot ar to finansiālu stāvokli neadekvāti lielus sodus.

[1] Oliver Schmidt. "[Germany's first fine under the GDPR offers enforcement insights.](#)" 2018.gada 27.novembris (aplūkots 2019.gada 10.februārī).

[2] "[First Austrian Fine: CCTV Coverage – Summary.](#)" 2018.gada 12.sepembris (aplūkots 2019.gada 10.februārī).

[3] "[50 Million euros GOOGLE LLC.](#)" 2019.gada 21.janvāris (aplūkots 2019.gada 10.februārī).

[4] Ana Monteiro. "[First GDPR fine in Portugal issued against hospital for three violations.](#)" 2019.gada 3.janvāris (aplūkots 2019.gada 10.februārī).

[5] Imants Vīksne. "[Latvijā datu revolūcija pa īstam sāksies šogad. 2019.gada 24.janvāris.](#)" (aplūkots 2019.gada 10.februārī).